

References

1. Denisova N. V. Building a model of regional social infrastructure management. – Access mode: http://www.rusnauka.com/PRNIT_2006/Economics
2. Problems and prospects for managing the development of social infrastructure at the local level. – Access mode: <http://old.niss.gov.ua/Monitor>
3. Todosiichuk V. L. Regional economy: textbook – Vinnitsa: VDAU, 2008. – 434 p.

РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В СТАЛОМУ РОЗВИТКУ МІСТА

С. Н. БЕРВЕНО, студ.

Харьковский национальный университет имени В. Н. Каразина

Актуальність сталого розвитку територіальних утворень особливо актуалізується в умовах поширення глобальних екологічних ризиків планетарного масштабу. Особливо гостро екологічні проблеми торкаються великих міст, в яких населення більшою мірою зазнає антропогенного тиску: масштабний характер урбанізації, щільність населення, шкідливий вплив транспорту на навколишнє середовище та здоров'я людини (надмірний рівень парникових газів, забруднення повітря та шуми [1]) тощо. Загалом стан екологічної безпеки в Україні викликає стурбованість не тільки фахівців, але й всього населення. Ця проблема є особливо актуальною для мешканців мегаполісів.

Мегаполіси виконують багато народногосподарських функцій, у тому числі є головними осередками великих промислових підприємств. Щодня мегаполіси використовують значну кількість ресурсів та енергії, частка яких випадає у вигляді відходів. Загальновідомо, що зростання кількості міст і їх чисельності надали істотний вплив практично на всі соціальні, економічні та екологічні процеси, що відбуваються в світі [2].

Саме ці загрозливі тенденції привертають особливу увагу до проблем сталого розвитку. Принципи сталого розвитку полягають в забезпеченні соціально-економічного та екологічно безпечного розвитку, що поєднує ідеї стабільного і динамічного економічного зростання, з ефективним соціальним та ресурсним забезпеченням сьогоденних та майбутніх поколінь. «Сталий розвиток передбачає науково обґрунтовану регламентацію господарського використання природного середовища і його ресурсів, зважену і цілеспрямовану соціально-демографічну політику, стабільне і динамічне економічне зростання, націлене на безумовне вирішення всіх соціальних проблем, досягнення все більш високої якості життя населення» [2]. Тобто сталий розвиток передбачає орієнтацію на досягнення повної збалансованості між використанням природного середовища та його ресурсів, економічним зростанням, вирішенням соціальних проблем і забезпеченням екологічної безпеки населення.

Повне і точне розуміння концепції сталого розвитку запропоновано У.

Лафферті: сталий розвиток припускає регулювання умов життя на базі чотирьох принципів: задоволення основних потреб усіх людей; рівність стандартів цього задоволення для всього населення Планети; дбайливе, обережне використання природних ресурсів; збереження можливостей для майбутніх поколінь реалізувати основні запити [3]. Не дивлячись на те, що всі перераховані вище принципи концепції рівноцінні, з огляду на загострення екологічних проблем, центральне значення набуває третій, оснований на ідеї обмеженої здатності природних комплексів до навантажень з боку економіки (carrying capacity).

Сталий розвиток передбачає докорінні зміни функцій виробництва відносно природного середовища. Сталий розвиток являє собою систему відносин суспільного виробництва, при якій досягається оптимальне співвідношення між економічним зростанням, нормалізацією якісного стану природного середовища, зростанням рівня задоволення матеріальних і духовних потреб населення.

В рамках реалізації принципів сталого розвитку в Україні запроваджено Концепція національної екологічної політики України. Основною проблемою, на розв'язання якої вона спрямована, є антропогенне та техногенне навантаження на навколишнє природне середовище, що в кілька разів перевищує відповідні показники у розвинутих країнах світу та продовжує зростати.

Великі міста України потребують пріоритетної реалізації принципів сталого розвитку в стратегії забезпечення їх екологічної безпеки. Значна концентрація ресурсів, постійне втягування додаткових ресурсів в економічний розвиток регіонів створюють значний рівень небезпеки порушення рівноваги між соціумом та природою.

Одним з дієвих механізмів зняття цієї напруги нам вбачається розбудова екологічної інфраструктури міста. До регіональної екологічної інфраструктури відносяться всі елементи, що в сукупності забезпечують відновлення екологічної рівноваги в регіоні. Так, екологічна інфраструктура - це динамічний комплекс взаємодіючих між собою природних, природно-антропогенних і штучних об'єктів і систем, предметів і явищ, що забезпечують умови збереження середовища життя людини.

Екологічна інфраструктура складається з споруд і об'єктів, призначених для охорони, відтворення і поліпшення навколишнього природного середовища. Частково вона є результатом індустріального розвитку людського суспільства, а частково – результатом нагальної необхідності в умовах науково-технічного прогресу забезпечити декомпенсуючу протидію наслідкам екологічних загроз. Сьогодні небувалими темпами зростає використання різноманітних природних ресурсів і масштаби забруднення зовнішнього середовища відходами виробництва і споживання, тому екологічна інфраструктура повинна забезпечувати умови збереження середовища життя людини.

До екологічної інфраструктури великих міст можна віднести різноманітні системи ресурсо- та енергозбереження, ґрунтово-рослинний шар міської та прилеглої території, паркові мережі міської інфраструктури, екологічні каркаси та ніші міст, екологічно реставровані ландшафти, всі

наявні природні ресурси та сприятливі умови життя.

Екологічна інфраструктура міста – це не тільки низка об'єктів але й система заходів, спрямованих на поліпшення екологічного стану міста та зниження екологічної небезпеки. До таких ефективних заходів відносяться: у сфері виробництва - розвиток «ощадливої логістики», тобто впровадження методик «ощадливого виробництва» і «6 сигм» з метою ресурсозбереження й виявлення джерел втрати ресурсів при здійсненні логістичних операцій; надання спеціалізованих наборів логістичних послуг, наприклад розвиток фреш-логістики, «холодної» логістики, автомобільної логістики, аграрної логістики, фармацевтичної логістики й т.п.; формування інтегрованої логістичної підтримки життєвого циклу продукції, що особливо актуально для наукомістких виробів і виробів з коротким життєвим циклом, наприклад комп'ютерної техніки, мобільних телефонів і т.п. [4]. Принципи сталої логістики не лише створюють умови для використання екологічних видів транспорту та охорони зовнішнього середовища, а й плідного розвитку транспортної системи та забезпечення через це високого рівня життя населення великих міст.

Література

1. Front-running cities changing transport, improving quality of life [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.eea.europa.eu/media/newsreleases/front-running-cities-changing-transport>
2. Тонконогая И. В. Формування системи критеріїв оцінки стану екологічної безпеки приморських міст / И. В. Тонконогая // Вісник Одеського державного екологічного університету. – 2008. – вип. 5. – С. 26-36.
3. Lafferty W. M. (1996) The politics of sustainable development: From global norms to national implementation // Environmental politics. – Vol. 5. – № 2. – P. 185-208.
4. Ібрагімхалілова Т. В. Потенціал розвитку ринку транспортно-логістичних послуг в Україні [Електронний ресурс] / Т. В. Ібрагімхалілова. // Ефективна економіка. – 2011. – № 5. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1352>

ПРИРОДНИЙ ПОТЕНЦІАЛ В СУЧАСНІЙ СТРУКТУРІ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Є. І. Масюк, студ.

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», м. Київ

Розвиток регіону базується на наявності природно-ресурсного потенціалу та його правильного використання. Сила природно-ресурсного потенціалу, його різнобічність і рівень використання у господарському обігу має вплив на розташування продуктивних сил цієї території, структуру галузі та організацію виробництва.

До природно-ресурсного потенціал залучають невідновні природні ресурси, відновні природні ресурси та екологічну місткість довкілля, яка